

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL: lei 2,50 ANUAL
— ABONAMENTELE SE FAC NUMAI PE UN AN —

ANUNȚURI:
— Linia pe pagina 7 și 8 bani 20 —

Bombardarea portului bulgar Cavarna de către o flotă turcească. — (Vezi explicația).

SUMARUL

- Literatură românească
- O femeie! (urmas) de P. Stelian
- Cugetări de Al. Russo
- Literatură străină
- Sub ascensor, trad. de Al. Teodorescu
- Grațierea de Traian P. Lăscu
- Cele două fături, trad. de A. Măscu, Tgv.
- Diverse
- Frica de educație de Aladin
- Cronică
- Convorbiri astronomice de Victor Arăstioiu
- Roman
- Bellina, comedia în trei acte, traducere după All. de Musset.
- Ilustrații
- Bombardarea portului lugărar Caverna de către o flotă turcească.
- Marele Duca Alexei Nicolaevici.
- Jupiter și sateliții săi.
- Jupiter văzut cu o lună paternă.
- Poly Vacas, pilot aviator

CHARLES LE GOFFIC

SUB ASCENSOR

Automobilul baronului Seyers se oprește, în strada Druot, sub zădărniciul perisfii al băncii Franco-Danubiene și baronul coboară, fără să se grăbească, cu obișnuita hăvăniță între buze când un om, care umblă, cu mersul sacadat, aeruos, pe trotuarul din față în față, se apropie și scoalându-și pălăria, murmură cu o voce pușcă:

— D-le baron!... Său eu, Laroche... portarul de la 15, din avenue Davoust.

— Nam timp, răspunde Loyere, cu sprincenele încruntate, în vederea inoportunității.

— Ascultați-mă, d-le baron! Vă implor, negociați-mă în acest moment...

— Atunci, fără să-l privească, căre poate se ținea, că-l amână din răbdări pe interlocutorul său, fără repede!

— Iată, d-le baron, cămășii și șalul meu și aceluși pălărie... și șalul meu și aceluși pălărie... și șalul meu și aceluși pălărie...

— E tot ce am eu în casă?
— D-le baron!
— Lasă-mă să trec, Laroche.
— Pentru că tu... d-le baron!

Fata mea, care are prețurile din această la... d-le baron!... d-le baron!... d-le baron!

— E! Întrebându-l, dar îl păstrai banii.

— Dar sunt la propoziția d-voastră băgată, d-le baron!... d-le baron!... d-le baron!

— Și veți să-mi spuneți că am făcut rău?... Da, Laroche, foarte rău. Ată-dată, nu voi mai fi așa obștănițimilor.

De data asta baronul îndreptăta brutal pe străzaniul său, care în rebania sa se agăța de el, încercând să-l îndușureze prin mijlocul său văgătoare. Într-o zi, pe lângă a parterului se deschise și se închise, fără ca Laroche să știe timpul, cu să facă un pas, pentru a-l reține pe Loyere.

Piind sigur că baronul nu-l ar fi primit și că nu-l ar fi primit și că nu-l ar fi primit și că nu-l ar fi primit...

Când se întoarse acasă, soția sa

vara îndată pe figura lui descompusă, că întrederea nu reușise. Girantul spusese că, până la sfârșitul lunii, Laroche să-și încerce cabalulăcui. El rămăsese încă trei luni, în serviciul imobilului. După scurgerea celor trei luni, d-l Laroche nu și-a fi găsit încă o bijă și cum să poată găsi, cu informațiile sale, pe care girantul le furnizase pe trecutul lui — ar fi fost arăzător. Ar fi fost siliți să renunțe la studiile Odettei, țese țese, și să-l găsească un loc de lucru sau servitoare. Prăbușirea ultimului vis al nenorociților!

Laroche nu voise ca nevasta să se prevină pe Odette de noua lovitură ce-l amenința.

— O va auzi destul de devreme poate. Nu trebuie să turburăm, în studiile sale. Pe urmă, ce știe ea? Trebuie să fac. D-zeu vre-o minune cu noi!

O nouă? D-na Laroche nu credea în mira de resemnarea, care secerduse disperării bărbatului său. A găsit oare, în câteva zile o altă soluție de portar, el, care — trebuie de recunoscut — era așa de puțin făcut, pentru această meserie obștitoare? Sau se gândea că Loyere, nemilosul Loyere va veni asupra deșertăciunii prezentului său? Tote ne-înțelegătoare, d-na Laroche se gândea că Loyere, ale căruia dispoziții prezente și deosebite îl făcuseră în pierdere pe Laroche, pînă la urmă, unei repede creșterii de marje, care jurau că Odettei să se măria, cu un om bogat. Îi dăduse pe urmă, pe portar de încredere să nu renunțe la gândul său la reproducere și să se lungească.

Într-o zi, prințipala treacă în viața sa se mai găsea. Și cine să-l înțeleasă, dacă nu d-l Laroche și celălalt girant, în celălalt girant pe Laroche? Tota era pe deplin sigură că se va vedea în fața ei.

— D-l Laroche, ce rog?
— Scusa d-lui d-l baron, cămășii și șalul meu și aceluși pălărie... și șalul meu și aceluși pălărie... și șalul meu și aceluși pălărie...

— Este tot, d-le baron!
— La ce stai?
— Într-o zi, în dimineața.
— Mulțumesc, d-le baron!

Vizitatorul închise ușa și se îndreptă spre ascensor. D-na Laroche rămânându-l cu o privire cerșitoare, amărâtă, se gândea că se va vedea în fața ei.

— Oprește-te, Oprește-te!
Era vorba de Odette. D-na Laroche, clipă de clipă, se gândea că se va vedea în fața ei.

— Oprește-te, Oprește-te!
Vocea celor două femei, cunoscute dinainte, se auzi în paroxizi. Ascensorul coborâse jumătate. Portarul, sălăvășit, se răsturnase pe spate. Celălalt, deșert și mai de tot, urmasul înșelăciunii meseriei a parterului, care se aștepta regulat, făcând. Fără înțelegere, scurta îl paralizase limba, căci nu știa să-și facă un strigăt, nu chema în ajutor.

După ce trecu primul moment de înmănuire, d-na Laroche și O-

apucară de picioare și începură să tragă, din toate puterile.
— Oprește-te, Oprește-te!
Ore și sărd, parcă n-ar fi ascensurii în pântecul său decât via, enorma masă se mișcă, cu toată greutatea asupra ascensorului, și tăia capul, pe lângă coafă, și sălă înșelăciunător.

Bucuri de croer și sângre țâșniră împrejurul aparatului, și apoi pe d-na Laroche și Odette. Ele își înșelăciunaseră capul în mâini, iar ușa ascensorului se deschise, făcând un curent de aer, și un om — vizitatorul, care se urcase la Bertier — clev din cusca, țua de picioare corpul lui Laroche și fugi în stradă, urlând ca un nebun.

Când pompierii de la postul vecin, chemați prin înșelăciunatul de incendiu, începură să cadă pe parterul, poliția n-avea nici-o cană să reconștitușcă drama. Ca să păstră partea interioară a urzăturii, Laroche se călășă pe parter și introdusese brațul drept, pe urmă corpul, într-o drugi. În acest moment, ascensorul își începuse coborârea și lipindu-l prezenta de apărut, portarul în față și reușind să-l răsturnase pe spate, astfel că deschișura era prea mică pentru trecerea capului.

— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!

— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!

— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!

— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!

O FEMEIE!

— Urmasă străină!
— Oprește-te, Oprește-te!

— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!

— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!

te iubesc că-ți-a pic de dragoste îți poate da orice femeie, dar tot sufletul și toată ființa ei, nu ți-o poate da decât numai femeia care iubesc în căia oare... E de necerut, în adevăr, dar spune-mi, spune-mi tu, cum poți să-ți iubi pe un om care era în pragul înfrângerii în timp ce să-ți implinim șaptesprezece ani atunci când mă măritam cu el? Crezi oare că măcar cei opt ani trăiți împreună tot ar fi putut da naștere în mine unor astfel de sentimente?

Nu, dragul meu, asemenea lucruri sunt totdeauna imposibile, trebuia să le trăiești pentru ca să le poți înțelege... E un om bun — nu zic — blând, de o purtare căut se poate de corectă, plin de atenție și foarte manierat, dar ca tot șarul acesta nesfârșit de cald și de sufletul meu a rămas totdeauna străin. Iată ce am înțeles în cei opt ani de zile ce mi s-au dat cu silit. Dovada cea mai convingătoare și locuial dragostea a-veșta se mă aduce la tine și care, pentru a-ți fi înțeles, mă arăt — cred — trebuia să-ți dai oarecând din multele călătorii ale bărbatului meu. Ochii tăi erau alții când am privit în ei, a-duceți — ghiceam în domul, lângă lumină cu totul necunoscută mie și cu totul o altă deșertăcie în capul meu.

— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!

— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!

— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!

— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!

— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!

— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!

— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!
— Oprește-te, Oprește-te!

Atentat contra Tareviciului Rusiei

nu toate că nu mă îndreptăța nimic să cred aceasta—dar mai târziu, înțelegând cât de puternică îi era dragostea și cum se afirma din ce în ce mai mult, cu fiecare zi ce trecea, eram totdeauna dojenit pentru grija ce-i purtam. Era atât de sublimă atenția! O mamă nuși-ar fi certat mai duos copilul ei drag și întocmai ca acel copil plângeam ceasuri întregi cu capul pe genunchii ei. Nici odată nu mi-am înțeles mai bine toată viața mea pustie de până atunci. Strein cum am fost totdeauna și fără a avea pe cineva în lume, iubeam în această femeie tot onorocul meu trăit, toată vitregia soartei mele, tot farmecul zilelor prin care treceam, toate speranțele ce-mi înflorau triste în cale și cea din urmă bucurie ce-o mai puteam avea în toată viața mea... Imi dau destul de bine seama că ceva neobișnuit, groznic, avea să se petreacă cu noi. Înțelegeam amândoi aceasta dar—nu știu—ne feream parcă de a ne-o mărturisii, cu toate că ne elinim deopotrivă durerea unor astfel de gânduri. Imi sfășiau inima cuvintele ei iar resemnarea cu care vedeam că-și primea soarta mă înebunea... Simțeam moartea'n suflet ori de câte ori pleca dela mine și nu cunoșeam nenorocire mai mare ca aceea în care rămâneam tot timpul în urma ei, cu gândul că poate n'am să o mai revăd.....

Presimțirile nu ne înșală mai nici odată.

Intram în toamnă. Frunzele scarte de viață, îngălbenite, se desprind de pe copaci de prin pomi, una câte una și una după alta, cădeau răsuicinduse în zbor mort în jurul tulpinilor spre a fi luate îndată de vânt, purtate de tel dincolo și ridicate apoi în vârtejuri prin colțuri de strade, până—în sfârșit—și pierdau orice urmă. Soarele părea mai stins, o lumină palidă umplea văzduhul și-un cald năbușitor, bolnăvicios, întrista parca și mai mult toate în natură...

Era în după amiaza unei zile de sărbătoare. Staiu ca de obicei în casă și o așteptam să sosesc, frământându-mă mereu în minte aceleasi gânduri de mai înainte, dar necușind, ca întotdeauna, nici măcar o căt de mică lumină să aduc în ele. Factorul mi-aduse o scrisoare. Trebuia să fie dela ea, în ziua aceea mi-se părea că nu mai puteam primi și alte scrisori... Văzându-i scrisul nu mă înșelam dar la gândul că'n loc să vină ea—după cum ne înțelesesem—fui trimis o scrisoare, un fior de neliniște imi străbătu tot corpul. Intorceam cănd pe o parte cămf pe alta plict, temându-mă de a-l desface și totuși chinuit de a ști mai curând ce era în el. Nu voi încerca nici odată să arăt prin ce momente am trecut atunci, citind acele pagini mărunt ce le din urmă, pe care nu le mai trimitea frumoasa mea... Voi transcrie întocmai această scrisoare, lasând astfel la aprecierea ficăruia—sub al căror ochi vor trece rândurile mele—să înțeleagă aceasta. Iată ce-mi scria:

București, 29 Sept. 1911...

Dragul meu.

Nu te pot părsii fără un ultim cuvânt cu toate că și fără el omenii nu n-ar fi înțeles mai bine decât tine. Nu știu cum să-ți scriu, am în față zeci de începuturi de scrisori pentru tine dar nici unul terminat. Stau înșiruite pe masă și dufioasă mă gândesc în ceasurile acestea—mi se pare că tot de atâtea ori te-am lăngat mine! Și totuși, n'am nici o putere să mă opresc... trebuie să sfârșesc... E poate nebunie cea ce fac însă cum nu se poate altfel, nu vreau să nu știu cel puțin tu rostul acestor nebunii. Dacă n'ai fi fost tu, dacă nu te-ai fi avut pe tine, cel din urmă și cel de pe urma pe care l-am

Marele Duce Alexei Nicolavici sul Tareviciului Rusiei care a fost dezmățat, victima unui atentat nihilist.

putut avea, cât de puțin m'ar fi interesat acest lucru și cât de ușor mi-ar fi fost să sfârșesc mai repede... Grija de tine însă mă chinuie fără milă și mă îngrozește la gândul desperării în care te vor arunca aceste rânduri... Ești singurul cu care stau de vorbă și singurul la care eugob în clipa ultimă a vieții mele. E destul de dureros că trebuie să-ți trimesc eu însu-mi vestea morții mele, cum și pentru tine ca să oprim-ești, dar vezi bine că altă cale nu-mi rămâne!... Nu mă certa dar, nu mă blestema și iartă-mă—mai ales—dacă pot!... Nici nu mă plâng, așa putea zice că mor prea fericită căci mor iubită și... iubind!

Dacă am lacrimi în ochi, sunt numai pentru tine, numai pentru că te las prea nenorocit în urma mea, numai pentru că nu pot pricepe ce ar mai putea vreodată să te vindece de ceea ce pierzi prin mine astăzi. Îți știu îndestul viața ta trecută și te cunosc prea bine încă! să nu-mi dau seama cât te va ucide această despărțire groznică de mine! Oh! iartă-mă, iartă-mă, nu găsește alte cuvinte prin care să-ți arăt cât mă dor astfel de gânduri! Tristă mi-a fost totdeauna viața iar astăzi când așa fi putut să fiu fericită, iată-mă silită să o sfârșesc și mai trist de cum am început-o! E un destin? E poate un D-zeu care vrea astfel? Nu știu, nici odată n'am putut înțelege aceasta...

Viața mea! Ce mi-a folosit această viață până să te cunosc pe tine? Măritată la 17 ani cu un om care mai curând putea să-mi fie tată, ce-mi mai putea da mie viața? Bani lui? Luxul acestor bani? Păstreze-și înțelepciunea, asemenea plăcerii nici măcar cât de puțin nu-mi au înăl-zit cântiva sufletul! Părinții mei au greșit când—măritându-mă—au cre-

zut că banul este singura fericire în viață. A, nu-l înviauesc dar când mă gândesc cât am suferit și cum sfârșesc astăzi de pe urma acestei greșeli a lor, nu-i pot uita și nu pot să nu-i judec, măcar că nu-i fac răspunzători. Dacă părinții mei au avut o credință greșită și dacă eu eram prea copil pentru a avea cuvânt, ar fi trebuit ca măcar eu să aiba, dacă nu mai multă judecată, cel puțin un pic de conștiință. Cu banii lui putea cumpăra destule femei, mult mai frumoase și poate tot atât de tinere ca și mine, dar nu o copilă pe care să o îngroape de vie. N'ar fi fost de loc mai puțin cinstit, în orice caz nu și-ar fi încercat sufletul cu un păcat de necertat. Șapoi numai cinstit nu este bărbatul acela care așteaptă să îmbătrânească numai spre a se însura în urmă cu o fetiță de-abia 17 ani. Nu se poate zice că am fost vândută, un tată nu poate dori rău propriului său copil, dar el—bărbatul meu, a speculat credința greșită a acestui tată și cum eram și săracă iar el cu bani mulți s'a găsit de două ori îndreptățit să mă zălugă tu sile, mi-selește, prin înșelăciune. El e ne-gasul meu... Sunt sigură că mâine, în fața morții mele, va strânge din umeri cum făcea totdeauna în fața tristetei mele și se va îngriji de fustul celor ultime cu aceeași încăpătânare de om bătrân cu care atât mă plictisea în viață prin grija ce imi purta de a nu-mi lipsi nimic iar dacă o lucrămă îi va urma lungul zbărciturilor lui partumate, va fi numai pentru că'n clipa aceea s'ar vedea prea bătrân pentru a mai încerca o noua cumpărare. Și... te mai întreb astăzi de ce sfârșesc eu o astfel de viață? Cum am mai fi putut-o duce înainte, mai ales acum, după ce te-am cunoscut pe tine? O,

nu te înviauesc, D-zeu mi-e martor și trecutul nostru jurământ! Dar, și-ai închipuit tu vreodată cu ce inimă mă întorceam cu acasă dela tine? Și-ai dat tu vînduți seama de sile ce mi-o provoca prezența acestui om, apropierea lui, vorba, până și ideea de el? Crezi tu că mai puteam îndura mult timp chinurile acestea? Atunci ce alt sfârșit decât acesta imi mai rămânea? Că este o clipă mai de vreme, ce vezi rău ori vină în aceasta? Fii cel puțin tu de partea mea și înțeleg-mă că nu puteam avea o altă soartă! Mă făcusei prea fericită pentru a-mi închipui că-mi mai putea trăi o clipă fără tine! Ori, tu nu puteai, de asemenea, rămâne toată viața singur, ar fi fost în orice caz un sacrificiu pe care-l nici odată nu l-ai fi putut primi și ca să mă fi despărțit de bărbatul meu spre a te fi urmat apoi pe tine, știu tot atât de bine că nu o puteam face. Ori cum ar fi fost el și ori-câtă dreptate mi-ar fi dat toată lumea, chiar și D-zeu, n'as fi putut înăbuși glasul conștiinței mele. As fi sfârșit tot așa și tot atât de curând! Sunt prea cinstită pentru a fi capabilă de o faptă necugetată și prea conști-ență de păcatul meu cu tine spre a nu isprăvi în felul acesta... De altfel, l'am ispășit cu destule chinuri în viață și-l plătesc, mi se pare, cu destulă prisosință astăzi, măne... când nu voi mai fi... Dacă la dreptatea lumii conștiința nu m'a lăsat să-mi găsesc un adăpost, un refugiu, sufletul meu înfruntă dar venic al tău, nădăduiește cel puțin în certarea ta... E numai al tău, aihi milă de el, i-artă-l!

Adio dar, sărmanul meu prieten! Mor numai pentru că te-am iubit prea mult... Numai prin tine am simțit că am trăit și eu o clipă și numai prin tine am gustat și eu din înțelesul vieții adevărate... Mult m'ai iubit și tu... cât eram de fericită... D-zeu nu mă uitase!... Nu m'am întrebat nici odată cât avea să dureze această fericire dar am știut totdeauna că aveam să mor eu ea în suflet!... Dacă nu și-ai înțeles durerea ta, dacă n'ar fi aceste lacrimi care imi știuesc obrăzii pentru tine, Doamne, cât de fericită aş închiide ochii! Gândul însă că o viață întreagă te lipsește de mine, că te las și mai singur de cum te-am cunoscut, că'n fiecare zi vei aștepta zadarnic să mă vină Geta și că eu în van voi mai bătea cărările ei... oh! asta mă zdrobește, imi înnebunește și ultima clipă!... De ce nu te pot lua cu mine?! De ce nu te mai pot vedea odată înainte de a muri?! De ce nu mai pot asculta odată acel nemuritor și dulce vals „Songe d'Automne”? Uite, o toamnă, de ce nu mi-l mai cânti? Hai, în viora, nu înțelegi tu că-l pentru ultima oară?! Cântă-l, cântă-l mult, e viața noastră în el, te voi auzi și din morimânt... iar când dorul de mine te va chinui prea mult, vino, nu te va ști nimeni!... Vom fi tot singuri... cu brațe nevăzute îți voi coprinde gâtul și'n pacea sfântă a cimitirului singuratic, vom pune toată durerea, toată jalea sufletelor noastre în cântul lui și vom plânge deopotrivă, tu o viață fără parte... eu un apus fără de vreme!... Vino...adio...

P. Ștefan

Convorbiri astronomice

PLANETA JUPITER

Seara, îndată după apusul Soarelui, se poate observa un astru frumos, cu o culoare albă-gălbuie. E planeta Jupiter. Și Pământul nostru tot o planetă e și toate planetele se învârtesc în jurul Soarelui, după cum știu cititorii noștri. Deosebirea între Pământ și Jupiter este însă mare, din toate punctele de vedere. Pe când noi ne găsim numai la 149 milioane km. departe de astrul zilei, Jupiter se află la 775 milioane km., adică de cinci ori mai departe. Așa se explică de ce ne apare doar ca un simplu astru ce poate fi luat drept o stea de către neștiutorii, căci altfel dimensiunile lui sunt enorme față

văzute și cu lunete mici. În partea de sus observăm o pată eliptică, e faimoasa „pată cea mare roșie” de pe planeta Jupiter. Pata aceasta e observată din 1664 și la început era roșie; s'a făcut apoi trandafirie; în prezent e mai mult gălbuie. Ce rost are acea pată?

D. Spiru Haret, învățatul academician pe care îl cunoașteți cu toții, a făcut o comunicare, acum câțiva timp, Academiei, prin care emite părerea, că această pată nu ar fi de cât o vastă insulă plutitoare, formată din tot felul de rămășițe minerale și vegetale, strânse la un loc. Pe Pământ se găsesc asemenea insule în lacul Tititaca din America de sud. Ipoteza aceasta ar explica variațiunile de culoare și chiar disparițiunea temporară a petei, prin faptul că vegetația își schimbă culoarea în

Câte n'am avea de învățat de la animale, dacă am observa cu băgare de seamă purtarea lor!

Românul nostru zice: «fuga e rușinoasă, dar sănătoasă». Fuga e, într'adevăr, rușinoasă întotdeauna, dar une-ori e periculoasă. Eă unul nu mai uit admirabila lecție de tact pe care mi-a dat-o un câine acum câțiva ani. Trecând pe o stradă în care nu era cunoscut, consăngeniul lui tăbărară pe dânsul. Lupta se anunța foarte inegală. Exoul meu părea desul de puternic, dar se găsea singur în fața mai multor dușmani, care cu un lătrat furios înaintau spre dânsul. Credeți că a luat-o la piecier, după cum ar fi făcut, probabil, 90% din oameni? — Nu, imediat s'a oprit, privind liniștit de jur împrejur, ca pentru a cerceta gravitatea situației. Dușmanii apropiindu-se, le-a arătat și el colții, având aerul că le spune: «știu că mă puteți sfășia, dar băgați de seamă că unul cel puțin dintre voi, nu scapă din colții mei». Câinii din mahalaua respectivă, văzând că nu e de glumit cu acest trecător, și-au epuizat furia în câteva minute de lătrat, conducându-l cu alai până la capătul străzii, în care timp eroul meu nu se arăta de loc grăbit, nici nu înceta de a-l măsura cu privirea.

Iată purtarea unui «dobitoac» (cum spun oamenii), din care putem scoate o maximă înțeleaptă, anume, că adesea-găsim mai multă siguranță în apărare, de cât în fugă. Unde mai pui mulțumirea sufletească, conștiința puterii noastre, pe care le produce victoria, în timp ce fuga, dezertarea, aduc rușine, regret și umilință?

Cumintenia ne sfătuiește dar să nu fim nici odată fricoși. Din nenorocire, nu-l deajuns să fim convinși de acest adevăr, pentru a căpăta curaj. Curajul său frica unui om atârna de temperamentul lui înăscut, de educația pe care a primit-o, de împrejurările în care a trăit, de gradul lui de instrucție și inteligență. Nu-i de ajuns ca cine-va să voiască la un moment dat să fie curajos, pentru ca să devie numai de cât un eroi. E nevoie de o educație a curajului.

Principalele mijloace ale acestei educații constau în a se convinge pe sine și a convinge pe cel cărui îl facem educația că frica nu servește la nimic, ba chiar e vătămătoare, căci ne sleiește puterile și ne face să pierdem capul. Să ne deprindem a privi pericolul în față, păstrându-ne sângele rece, măsurând cât mai exact gravitatea pericolului și chibzuind la mijloacele de apărare. Să ne deprindem a avea încredere în noi înșine, neașteptând nimic de la oamenii nici de la împrejurări. Să ne scapăm de superstiții, care nu sunt de cât niște fantome ale închipuirii omenești. Să cultivăm, în sfârșit, sentimentul demnității, al onoarei noastre, care ne va întări curajul.

O educație complexă trebuie să cuprindă și această educație a curajului. În tot cazul dorește din inimă ca mamele și eei în mijlocul cărora crește tânără generație românească să renunțe pentru totdeauna la înfrumidarea copilului, ca mijloc de a-l face să asculte.

Bătăia dată cu înțelepciune, cu sânge rece, nu furios, nici răzbunător, poate fi necesară une-ori, în cazuri grave, mai ales: când copilul a fost rău crescut; intimidarea însă nu se justifică nici odată, în nici un caz.

N'as mai sfârși, dacă as cita toate bazaconile închipuite mai ales de doici (dădaca) pentru a inspira frică copilului și a-l face să nu mai piângă. Mamele cele bune, adevăratele mame, să nu permită nimănui, nici să întrebuințeze vreodată intimidarea. Asemenea mijloc poate sluji pentru a dresa animalele, nu pentru a forma un om.

Aladin

Jupiter și sateliții săi

Jupiter văzut cu o lunetă puternică

de Pământ. Volumul său e de 1300 ori mai mare, masa sa greutatea lui de 310 ori mai mare. E deci un glob enorm. Mai e apoi o deosebire, chiar aceea a constituției acestei planete, căci pe când Pământul e un glob cu apă și uscat, Jupiter se află abia la începutul vieții lui, la o epocă când atmosfera e foarte deasă, când suprafața nu e poate de cât o vastă întindere de apă, iar și colo cu insule și insulețe ce se formează abia acum. Globul acesta enorm se învârteste în jurul lui în vre-o 10 ore, pe când Pământul își face rotația în 24 de ore. Toate planetele mari se învârtesc, de sigur, mai iute de cât Pământul, în jurul lor. Saturn tot în 10 ore și Uranus tot așa și de sigur că și Neptun cam tot în atâtea ore își face rotațiunea. În 11 ani Jupiter se învârteste în jurul Soarelui.

În figura 1 vedeți pe Jupiter așa cum poate fi observat de ori-cine care posedă o lunetă mică, care să nu mărească de cât de 60—70 ori. Observați patru puncte luminoase, sunt lunile sau sateliții lui Jupiter. E o plăcere să urmărești mersul acestor sateliți în jurul planetei lor. Une ori trec în dreptul planetei aruncând pe suprafața ei umbrele lor. Acest fenomen însă trebuie observat cu o lunetă ceva mai mare. Alte ori un satelit intră în conul de umbră pe care îl aruncă Jupiter în spațiu, cu alte cuvinte se eclipsează. Dar Jupiter nu are numai patru sateliți, ci opt, dar ceilalți patru sunt prea mici și mai ales trei dintre ei nu pot fi văzuți de cât pe plăcile fotografice.

În figura a doua vedeți o înfățișare a planetei Jupiter, așa cum se vede cu o lunetă puternică. Bandele negre sunt uratele, cu ecuatorul clar și o pată eliptică pe ea

cursul diferitelor faze ale evoluțiunii sale.

Astronomii nu puteau să explice niște umbre ce se vedeau în apropierea petei. D. Haret a găsit o explicație foarte interesantă. Aviatorii cari zboară pe deasupra mărilor, au observat că cu cât se ridică mai sus, cu atât marea se face mai transparentă. Umbrele observate lângă pata cea mare roșie de pe Jupiter, ar fi deci umbrele aruncate de insula plutitoare, după diferitele poziții ale Soarelui. Bine înțeles, aceasta ar implica ideea vă oceanelor jupiteriene au cel puțin o adâncime de 100 km. Lucrul acesta e foarte probabil, de oarece Jupiter e un glob colosal.

Din ce în ce mai spre apus, Jupiter nu va mai putea fi observat de cât în primăvară, pe cerul dimineții. În schimb, Venus, lucașărul, îl vom putea observa din ce în ce mai bine, de la sfârșitul acestui luni.

Victor Anestin.

Frica în educație

În cronica precedentă am arătat că frica pune pe om în stare de inferioritate în lupta pentru viață. Afară de aceasta omul fricos e neliniștit adesea și fără motiv serios, din cauza pericolilor sau neajunsurilor închipuite, așa în cât am putea spune că frica creiază adesea pericole. Unui om cuminte de un singur lucru trebuie să-i fie frică: de frică.

Mi se va obiecta că sunt oameni cumintii și fricoși; că sunt fricoși tocmai din cauza excesului de prudență. Excesul de prudență este însă o imprudență. Uneori cumintenia dictează să privești pericolul în față și chiar să apruci-laural de coarne.

AL. RUSSO

CUGETĂRI

— 1855 —

— Urmare —

„Stilul e omul a zis Buffon, acel mare bărbat al Franței. Stilul Românului este însă Românul, putem și trebuie să zicem asta fiecare dintre noi. Tocmai așa se mai zice „cu tot dreptul: limba este națiunea și prin urmare limba română este națiunea română. Acum vine străinul și ne întreabă, care și unde este națiunea voastră? Noi pășim să-i deschidem tablele istoriei noastre, luăm amănă mai cu înlesnire o gramatică, un vocabular și-i răspundem: Vezi, aceasta e limba, aceasta e națiunea noastră. Acum streinul merge mai departe, se amestecă printre popor, ascultă sunetul limbii; el vine și pe la cetăți; ascultă asemenea, poate fi că le și învață. Ferice de noi, dacă în primirea acestor vizite ale străinului limba din cartea ce i-o detesărăm noi amănă nu se va părea ca un alt dialect, diferitor mai presede tot de dialectul cel viu; norocul nostru, dacă pe la cetăți nu va afla o limbă ca următoarea: „astăzi m'am vorgestelit la d-l Vorsteher, sunt neugierig să știu că Bescheid voin căpăta pe Gesuchul meu. Am un Brenneri cu Dampf, Vașu vine de dacă mi ar veni un Kundschaft bun. — Sau ca următoarea cunoscută încă și în forma de anecdota: „Me, nu lasa sertășul tău în certășul meu, că voui lăsa zezza și i-oi stăia laba; sau și ca aceasta: Despre cele ce mi istorisești, m'am pleroforissit pe deplin, dar să-ți spun drept că am parapon pe mata pentru că labalacul ce mi-ai pricinuit. Insa tot asemenea de compătimit sunt și cei latini toți, care limba românească șo cunosc numai din lecul nașterii lor, și aceea încă abia învățată de la părinți până la vârsta de 9-10 ani, de când fuzeră duși între străini; ceata acestor literatori, filologi, gramatici, ce mai știu eu cum să le mai zicem, au un metod de minune înlesnitor de a învăța limba, nu a națiunii, ci aceea ce s'au făurit o ei. Acesta adevă, în loc de a-și pune cea mai puțină osteneală, ca să-și învețe dânsii deplin limba națională, pentru ca apoi să imprumute de la antea latină numai atâtea cuvinte, câte ne sunt de neapărată trebuință, întocmai ca și la celelalte limbi romane, depradă și despoate dicșionariul latin cu atâtea lăcomie, ca și cum s'ar teme că va veni un tiran oarecare și va decretă dintr'odată totală stărpire a limbii latine cu toți clasicii și a clasicii ei. Atâtea nu e destul și d-lor mi-ți introduce mule de latinisme îmbrăcate, încălate tocmai așa precum fuseră aceleasi îmbrăcate pe timpurile cele din urmă ale republicei și sub primii cesari. De aici apoi rezultă o limbă aristocratică atât de comică, încât e aproape putință să nu o asemeni cu Badaranul hoierit al lui Moliere.

Așa, limba aristocratică e ceea ce ni s'au imputat nu odată, zicându-se adesea, cum că Românii scărțurari ar fi pornit pe calea de a schimonosi limba poporului și a o prefăce până și în formele ei, pentru că așa să-și facă o limbă pe care să o înțeleagă numai ei, etc., etc.)

Acesta este pedantismul anti-român, acesta este pedantismul de care procește psaltirea. Oamenii de talent și de viitor, de giudecată și de gust nu pie în asemenea copilării și le ecartă. Nu numai broștele Bahluiului au ridicat glasul, nu numai proorocii Iașenilor au cuvântat, că și vulturul ardelenesc își scutură aripa.

1) Vezi Fiada pentru mlute, No. 44 din 1864.

Adevărat, când vestitiile școlarelor au îngrijat pe Moldo-Români, preocuparea politică i-a îndemnat la cercetarea limbilor neolatine și la limba latină; ca toate revoluțiile în lucrurile sau ideile omenești, goana cuvintelor ce se părea străine începu cu furie, eruditiția mai mult patriotice decât scotită au răspândit războiul și curățirea limbii, dar nimine nu gândea la schimbarea ei; știa învățații români că filologia este numai o știință de iubire, o ochire vie de înfrățirea popoarelor, o dovadă de înrudirea neamurilor și a veacurilor; învățătura prifăcătorilor și împrăștierea limbilor, a credințelor și a instituțiilor firești pururea stă-lătoare, de care vorbește d-l Cousin. Alterațiile unei limbi născătoare de limbă nouă, nu purced din o sistemă hotărâtă, în cât să se poată aplica regulile radicale. Caprițiul, împrăjurările vieții unui popor, nasc limbile și cuvintele: cu precizie matematică nu se îngrădește limba și inima. Logica, dar o logică greșită, o oarecare idee bune au adus pe Români în urmă la consecuențele de astăzi: „Mare slujbă ar face literatură noastră cei care ne-ar da un articol cuprinzător de numele traducătorului fiecăreia cărți bisericești. Cei mai mulți dintr-unșii, îndrăznesc a zice, au fost Moldavi și Ungureni, care ne-au creat o limbă pe o scară așa de mare, după cum se va vedea în „Paralelismul între limba română și Italiană” și ne-au legiuit niște tipuri, de la care din nenorocire în ziua de astăzi se depărtează mulți din frații noștri de dincolo de Carpați, întrebându-și unguirism, germanisme și latinisme în fraze și perioade. Numele acestor nemuritori traducători ar atăta iubirea de sine, ambiția și slava fiecăreia provincii române, și ar face pre mulți scriitori a se rușina să nu ampolieze și să-și degeneze limba. Nu este aici vorba ca fie-care să-și scrie dialectul său. Un dialect avem toți, și aceia au scris bine românește căți au cercetat limba în natura ei. Noi avem scriitori moldavi, și au fost și sânt dragi în toate provinciile române; scriitori ungureni, și au fost și sânt primiți și plăcuți peste tot locul unde se vorbește limba noastră; scriitori munteni, și au avut aceeași plăcută soartă, pentru că au înțeles și au cunoscut limba, fără de a o împrăștiată cu străinismele împrumutate sau dela noroadele cu care am avut aface, sau din cărțile ce am citit. Idiomele deosebite ce vedem în cărțile cele mai nouă nu sânt atât idiome provinciale, cât împrăștiături de străinisme sau dovezi de nedepindere încă a scrie curat limba Românilor”. Autorul cuvintelor acestora este acel autor cu replită vestit care la scris despre învățătura la înființarea școlilor din Valahia și au găsit în *limba Românilor* destule bogății pentru a putea sălămici idei înalte și filosofice; din nenorocire deducțiile greșite ale unor analogii D, au alunecat prin scânteierea patriotismului talentul și inima vrednicilor oameni din care unul este autorul acesta; ne place în trecut a mărturisi că dacă limba scriitorului au alunecat pe urmele unei idei, omul însă nu s'au crutat nici ostenele, nici viața, nu pentru limbă, dar, ce este mai bine, pentru neam.

VIII.

Să trecem cu vederea acum schimbarea care negreșit va aduce prefacerea serioasă în ortografie, am uitat noi descăliți deprimși cu literaturile strine că ucenicii noștri, adică milioanele de Români, îmbrătrănise cu az. buche. ș. c. l. și prin urmare radicala schimbare bucu-reșteană și mai cu seamă cea ardeleană are un miros de străinătate și o grea înțelegere ce resping răbdarea celor mulți cetitori; dacă literile cirilice sânt peceea slavonis-

mului, să nu uităm însă că instituțiile întemeiate pe obiceiuri vechi se înlocuiesc temeinic numai cu răbdare și vreme; idei și învățătura trebuie Românilor mai cu dorință decât buchea și cuvântul.

Cât despre limbă, pentru autoritate morală, să ne mai întoarcem și să ne sprijinim încă odată pe Petru Maior, autoritate ce trebuie a plăcea fraților de peste Carpați. Petru Maior, știutor de gramatică ca nici unul dintre noi, nu numai au scris în limba obștească a lui Clain, a lui Șincai, a hronicarilor, a traducătorilor bisericești — cu deosebire că fraza și perioadele lui sânt mai grele la citit — nu numai că și-au redus scrierile la strămele reguli gramaticale, dar, cu toate aplicările sale către Latini de care este hrănit, cu toată îndrăzneala sa în întrebuintarea și introducerea cuvintelor nouă, nu au gândit de fel a îmbrăca limba română în haine latine, a tipi slobodul îmblet și armonia limbii pe vre'o sistemă, nu au gândit a înregimenta cuvintele cum se înregimentează batalioanele, după declinații și arme. Suindu-se cu cercetările lui până la principiul lucrurilor, Petru Maior ne spune că limba latină *corectă* (să învățăm și să înțelegem bine cuvântul *corect*) vine din limba latinească sau italienească ce s'au vorbit pururea în Italia; că limba română *curge nu din latina corectă*, ci direct din cea latinească a obștiei. Pe acest princip istoric Petru Maior ne îndeamnă a fi cu luare-aminte în lepădarea cuvintelor, căci sânt cuvinte ce nu se află nici în limba latină corectă, nici în dialectele italiene, nici în limbile gotice și slavone, și sânt totuși a noastră (vezi fața 306—309 în *Istoria pentru începutul Românilor în Dacia*, Buda, 1812).

(Va urma)

LITERATURA FRANCEZĂ

CELE DOUA LACRIMI

— Trad. după Evariste Carrance —

Generalul de Vaucreuse, foarte nepăsător și care nu admite replică, trecea, în sfârșit, ca cel mai bun om al lumii; soldat loial, amoretat de dreptate, regimentul întreg îi făcea omagiul care i-se datorise.

Acum când începe această simplă și adevărată povestire, locotenentul Henri Pomerols, pe care-l chemase, se ținea, drept și nemișcat înaintea lui.

— Domnule, îi zise generalul, cu un ton care tăcea ca o lamă de cuțit, cum era obiceiul lui, când ați venit la regiment, acum 5 ani, D-voastră erați citat ca un ofițer model; erați sobru, rezervat, instruit, muncitor, împlinind cu o exactitate remarcabilă toate datorile d-voastră...

„Acele frumoase calități și-au luat sborul de aproape doi ani... Acum v-ați datat băuturii și ați fost și sunteți încă, cu o statornicie regretabilă, un subiect de scandal pentru corpul ofițerilor de sub ordinele mele, un subiect de răs pentru oamenii de sub ale d-voastră.

„Dedat la toate plictiselile unei beții aproape permanente, d-voastră a-ți neglijat marile datorii ale soldatului, instrucția, la d-voastră nu mai există decât ca o amintire de părtăță, serviciul d-voastră este săvârșit în bătea de joc... aceasta trebuie să înceteze... și să înceteze cu atât mai iute, cu cât dojenile și sfaturile șefilor n'au fost cruțate de d-voastră.

Generalul se opri un moment, și reluă cu un ton mai puțin sever:

— Cu părere de rău vă anunț că sânt într'un angajament foarte penibil, să vă propui pentru reformă...

În acest moment generalul aruncă asupra lui Henri Pomerols o privire adâncă și tresări sub lovitura unei emoțiuni pe care n'o putut ascunde.

Două lacrimi mari, pe care nici o silință nu i le putuse opri, alunecau pe fața galbenă-vănată a locotenentului totdeauna nemișcat.

Domnul de Vaucreuse se simți turburat și atunci pe un ton de bună-voință zise subordonatului său:

— Vezi, locotenentul meu, împacă-te și ia loc pe acest fotoliu. Eu sânt gata să vă ascult și să notez pe raportul meu scuzele care ar putea ușura greșelile grave care vă sânt reproșate.

Henri Pomerols s'așezase; el își ștersese ochii, și acum vorbele stăruite cădeau din gura sa:

— Da, sânt doi ani, murmură el, doi ani deja de când eu am uitat în beția degradătoare durerea teribilă care mă va apăsa în toată viața...

„L. unul din camarazii mei de promoție, locotenent în vânători alpini, se însurase...”

„Acesta îmi era mai mult ca un amic... era ca un frate pentru mine, bogat, punga sa era deschisă totdeauna camaradului său puțin norocos...”

„Căsătoria se făcuse la Grasse, unde el posedă un castel, și eu fusese martorul lui... Câteva luni mai târziu, după o invitație grăbită, trebuia să obțin un concediu și să merg a petrece pe lângă amicul meu.

„Martha, tânără sa femeie pe care o adora, părea, în timpul primelor zile că țintuia asupra mea priviri ciudate, căroa d'altfel, eu le dam puțină importanță...”

„Dar ce era această femeie, frumoasă, de o admirabilă frumusețe, al cărei graiu eludat contrasta cu lumea în mijlocul căreia ea trebuia a trăi și educațiunea pe care trebuia să o primească?”

„Erau 8 zile de când locuiau în castel, de când eu înțelesesem că această nevrosă isterică la care nu se prea poate rezista, recăuta în mine, nu amantul pe care inima îl dorea cu sfială, ci omul pe care corpul îi dorește cu ardoare.

„Sub un pretext oarecare, eu vruise să plec și să plec cu orice pret, să mă depărtez de femeia amicului meu, să fug de acea casă pe care plana desonoarea pe care eu nu voiam să o semăn.

„L. s'opunea la plecarea mea din toate puterile sale și mă rugă să mai stau încă câteva zile.

„Eu rămăsei.

„Îmi venise în gând să înștiințez pe amicul meu de natura adânc dureroasă pe care putusem să o studiez la femeia sa.

„Dar o simplă cugetare mă opri. „Ei! de ce! să merg să arunc turburare și durere în această viață care îmi era mai scumpă decât a mea?”

„Nu! nu! eu nu mai simțeam nici putere, nici curaj, nici voința să împlinesc acest rol.

„Din nou, luai hotărârea să mă depărtez și, a doua zi preparând aproape pe veselie valisa mea, văzui că intră Martha în odaia mea.

„Cu părul în dezordine, cu ochii speriați, cu capodul între-deschis, ea s'aruncă ca o nebună pe mine, plângea, mă îmbrățișa, mă mușca...”

„Vai! Eu nu eram decât un om și perdusem rațiunea.

„Eu mă găsiți față în față cu amicul meu care, mă măsura din ochi cu un dispreț foarte mare, aruncă un pistol la picioarele mele și-mi zise cu o voce teribilă:

— „Ași putea să te omor ca pe un câine... dar asasinatul nu este nici odată legal... Apără-te!”

„Eu împreună mămele, încercai o desvinovățire imposibilă, luam de mărturie sentimentele amicitiei...”

„Dar L. n'avea decât o vorbă pe care o repeta dela început înspăimântătoare scene: „Apără-te!”

„Căutați privirea Marthei. Ea dispăruse. Pe pragul camerei s'aratau, îngroziiți, servitorii castelului.

— „Laș! Laș! Nu ești decât un laș!” îmi striga el.

„La această insultă, ridicai arma care mi-o aruncase cu dispreț...”

„Cele două pistoale se descărcară în același timp.

„L. căzu lovit în inimă.

„Și de atunci, de atunci, iată în curând doi ani, eu beau spre a uita acest spectru spăimântător care mă urmărește ca o remuşcare eternă.

„Propuneți-mă deci pentru reformă, generalul meu... asta este mai rău decât pedeapsa ce-mi trebuie!”

Domnul de Vaucreuse întinse mâna locotenentului:

— Ați fost mai mult nenorocit decât culpabil, zise el, cu o voce emoționată... Voiți să-mi dați parola de onoare că nu veți mai bea niciodată, niciodată, și că mă veți considera de acum înainte ca amicul d-voastră?

— V'o dau, generalul meu.

Generalul luă după biroul său proiectul de reformă și-l aruncă cu înțeleală în foc.

— S' astărușit, strigă el.

— Ah! generale! ce am făcut eu spre a merita atâta bunătate?

— Ați vărsat două lacrimi, amicul meu, și începuseți deja să puți apă în vin.

Adrian Iliescu, Târgoviște

AVIATORII NOȘTRI

M. POLY VACAS

cunoscutul pilot aviator al „Ligei Naționale Aeriene”, care, deunăzi pe un biplan „M. Farman”, având ca pasager pe d. locot. Fotescu, a repurtat un nou succes, atingând o înălțime remarcabilă bătând astfel toate recordurile de înălțime la noi în țară.

Ilustrația noastră colorată

Bombardarea portului bulgar Cavarna de către o flotă turcească

Luni, 8 Octombrie, mai multe vapoare turcești de război au bombardat portul comercial bulgar Cavarna, care se află situat la o depărtare de 35 kilometri de portul român Mangalia.

Portul Cavarna nefiind apărat, locuitorii, în majoritate greci, s'au refugiat în localitățile din prejur. Bombele turcești au dărâmat edificiul vâmel, și mai multe prăvălii și case particulare.

Ilustrația noastră de azi reprezintă bombardarea portului Cavarna.

ALFRED DE MUSSET

BETTINA

—Comedie într'un act—

—(Traducere)—

— Urmare —

Bettine. — Cele asemenea cu mine, Steinberg! Vrei să mă insulti. N'ai să reușești, te înștiințez pentru că nu vorbești tu. Supărăvile d-tale te fac nedrept, cel mai simplu e de a distruge pricina. Ascultă-mă. N'am, bine înțeles o sută de mii de franci în cutie; dar Filipo Valle, corespondentul nostru, îi are pentru mine. Nu e decât de luat din oraș, și într-o oră îl ai.

Steinberg. — Nu-mi trebuie.

Bettine. — Să iscătim contractul, din momentul acesta ești bărbatul meu.

Steinberg. — Niciodată!

Bettine. — O voi! adineauri!

Steinberg. — Nici odată, niciodată pe pretul ăsta.

Bettine. — Pe pretul ăsta! Ah! nu mă mai iubesti...

Steinberg. — Nu e vorba de dragoste într-o chestie bănească. Și ce ar fi dacă ai primi? Ai fi ridiculă și eu de disprețuit...

Bettine. — Acest ridicul m'ar face să râd, și acest disperat m'ar face milă...

Steinberg. — A, râde și de mina noastră?

Bettine. — Nu mă tem de ea. Dacă sărăcia, nu-ți e nesuferită, n'are nimic ce să mă înspăimânte. Dacă te sperie... ești, nu sunt moartă, și ce am făcut pot să reincep.

Steinberg. — Să te reurci pe scenă, nu-i adevărat? asta e dorința d-tale ascunsă, cu atât mai arzătoare, cu cât știi bine că n'ai consumat...

Bettine. — Dragă.

Steinberg. — Să sfârșim aici, te rog. Nu adaug de cât un singur cuvânt: eram gata să te iau când puteam să-ți asigur o existență onorabilă și liberă, acum nu mai pot.

Bettine. — De ce asta? Unde e motivul?

Steinberg. — Unde e motivul? Și numele meu? Și familia mea? Și prietenii mei? Și toată lumea?

Bettine. — Ah! iacă piedica.

Steinberg. — Da, iacă-o, înțeleg-o deci, da, lumea ne desparte, lumea, de care nimeni, nu se poate feri, care e elementul meu, care e viața mea, de la care n'astep nimic, de la care am să mă tem de tot, dar pe care o iubesc mai mult de cât orice; lumea, nenăscută lume, care ne lăsa să facem, ne privește surzând, care nu ne-ar preveni de un pericol, dar care a două zi a unei greșeli, se închină în fața noastră, ca un morpânt.

Bettine. — N'am crezut lumea atât de rea.

Steinberg. — Nu e de loc rea, doamnă. Are dreptate în tot ce face. E de neerezut ceea ce iartă. Și cum te înștiințez, cum te apără din respectul și înșis, din momentul în care ești, stăi cu te conformă legilor ei, cele mai dulci, cele mai practicabile și cele mai blânde ce se pot închipui, dar nenorocire celui ce le calcă! Nenorocire celui care se împotrivesc acesei nepedepsiri celui ce abuzează de această blândețe!

E pierdut! n'are nimic de zis, și această blândețe cruzimă, această aspră răbdare, care nu lovește de cât când o simți, nu e de cât dreptate.

Bettine. — Așa dar plezi?

Steinberg. — Și ce vrei să faci? Cu ce frunte, cu ce față voi duce acest rol de bărbat care trăiește din o avere care nu-i a lui, și să plimb prin toată Italia o femeie, pe care n'ai făcut de căi s'o urmeze, cu numele meu pe pasaport cu armele mele pe trăsura! Ar trebui iacă, dacă, prin imposibilitate, ai consumat la așa ceva, ar

trebui iacă ca aceea femeie, să fie demnă de așa sacrificiu.

Bettine. — Aceasta e pricina, Steinberg?

Steinberg. — Va să zică n'am putut fi înțeles?

(Arătând cutia).

Principala iac-o. (Esc).

SCENA XVI

Bettina, Calabre

Bettine. — Calabre!

Calabre. — Doamnă!

Bettine. — Sunt pierdută.

Calabre. — Răbdare doamnă; nu trebuie să credeți...

Bettine. — Pierdută... Pierdută pentru totdeauna...

Calabre. — Nu doamnă, v'o repet, nu trebuie să credeți că d. baron, v'a spus ultimul său cuvânt nici chiar că a vorbit sincer; nu, e peste puțină. Are să schimbe vorba, îndată ce are să fie mai liniștit, căci nu pe d-tu poate să fie supărat; are să se întoarcă, doamnă, are să se întoarcă.

Bettine. (privind pe balcon). — Iacă-l că se duce.

Calabre. — E cu puțință?

Bettine. — Nu-l vezi? Pleacă singur, pe jos. Unde se duce? Negreșit în oraș. Alceargă după el Calabre, oprește-l... a! n'am putere...

Calabre. — Mă duc doamnă, mă supun... Dar imi dați cel puțin voce...

Bettine. — Nu, stăi! Lasă-l să plece, dar trebuie să pleci și tu. Trebuie să fi înaintea lui în oraș. Crezi că vei putea să iei drumul de pe ruine?

(Se duce la masă și scrie).

Calabre. — Pentru d-ta, doamnă, mași urca pe Vezuviu...

Bettine. — Numai tu poți să-mi faci asta. Filipo Valle, te cunoaște. Ni tu cunoști persoana la care Steinberg datorează?

Calabre. — Omul care a adus scrisoarea, mi-a spus că e contele Alfani...

Bettine. — Iacă o scrisoare pentru Valle. Trebuia să aibă ei suma trebuincioasă. Trebuie să o trimeată numai decât celui Alfani, și să soue că prințesa, împrumută acești bani lui Steinberg.

Calabre. — Cum doamnă, vreți.

Bettine. — Da, nu mă mai iubeste destul ca să primească de la mine un serviciu; dar crezând că vine de la ea, n'are să îndrăznească să refuze. Haide Calabre, grăbește, n'avem vreme de pierdut...

Calabre. — Dar, doamnă, gândiți-vă că aceea sumă e considerabilă, și că spuneați azi dimineață, notarului că averea d-v. nu e tocmai mare!

Bettine. — Bine, bine! nu te îngrijii...

Un servitor. (intrând). — D. marchiz Stefan, întreabă dacă doamna îi poate primi.

Bettine. — Stefan!

(După o tăcere)

Da, negreșit, să poțesească! Haide Calabre, n'ai plecat?!

Calabre. — Dar, doamnă...

Bettine. — Nu te îngrijii, lasă... Te am auzit adineauri, mi se pare, oferind stăvănului tău cincisprezece mii de franci?

Calabre. — Da, doamnă și dacă s'ar putea...

Bettine. — Ai mai mult de cât atât?

Calabre. — Nu zic, dar într'un caz ca ăsta...

Bettine. — Și nu vrei să faci ceea ce tu vrei să faci? Du-te Calabre, du-te bătrânul meu prieten, — și când voi fi ruinată, ai să mi faci oferta ta, mie, și eu am să primesc.

Calabre. — Am să iau calul de vânzătoare cel bătrân ase piciorul țare încă, orcăt s'ar zice. Am să plec și să mă întorc îndată. Ah! Dacă d. de Steinberg are inimă, într'un sfert de oră ar fi la picioarele d-tale.

Bettine. — Du-te nu mă face să mă gândesc la asta.

SCENA XVII

Bettine, Marchizul, (intrând prin dreapta pe când Calabre iese prin stânga)

Bettine. — (Ipartel). — Cu toate acestea, asta nădăjduesc.

Marchizul. — Iacă o faptă generoasă, demnă din toate punctele de d-ta, dar își are pericolele ei.

Bettine. — D-ta ești Stefan, de ce vorbești?

Marchizul. — El de ce-ai făcut.

Bettine. — Ai fost aici? M'ai ascultat?

Marchizul. — Nu, doamne fereste! dar am auzit.

Bettine. — Marchize!

Marchizul. — Nu te supăra te rog, și nu te apăra. Venisem să te văd numai, cum îți spusese, pentru a-ți zice adio. Nu era nimeni în sala de jos, nici în galerie. Așteptam în fața tablourilor d-ta, când a trecut unul din servitorii d-tale și când ți-am auzit vocea. Nam auzit tot e adevărat, dar am înțeles aproape. Plătești o datorie mică și tu vrei să se știe. Te ascunzi chiar sub numele unei alte și ești d-ta acea Elisabetă... Ai fi lovită, de o mi fi probat odată mai mult tot ce sufletul d-tale are mai delicat și generos?

Bettine. — Dar... e mult timp de când ești acolo?

Marchizul. — Nu, nu e mai mult de cât două minute, și ți-am spus, am înțeles vag de tot. Cum puneam piciorul pe scară am zărit pe d-ta d-tale de... Steinberg, care eea prin grădina. Nu mi-a înapoiat salutul. Oare i-am făcut ceva?

Bettine. — Glumesci? Deabia te cunoaște.

Marchizul. — Poți să spui de loc chiar.

Bettine. — De sigur nu te-a văzut. Era foarte preocupat.

Marchizul. — Da, înțeleg... Bani pierduți, mi-ai aș? Tânărul joacă pe prea mult...

Bettine. — Da...

Marchizul. — Da... și nu știe să joace.

(Bettine șade gânditoare)

Nu trebuie să crezi că lausquet, cât de prost să fie, mi e tocmal de întâmplare. Sunt mijloace de a pierde. Știi că e un joc destul de savant. Indiferentul care privește, nu vede mult; dar întreabă pe cel ce atinge cărțile dacă i se pare tot așa. Bucățelele astea de carton zugrăvite pentru ei nu sunt numai roșii sau negre; mai însemnează și fericire sau nenorocire. Norocul, îndată cel chemi, puțin împorță prin ce mijloc, alceargă și sare împrejurul mesei, aci surzând aci sărind aspru; ceea ce trebuie studiat pentru a-i plăcea, nu e nici cartor, al vopsit, nici jocul, sunt capriciile lui, sunt mișcările lui, ce trebuie să presinți, ce trebuie să ghicesci ce trebuie să prinzi în zbor... Are mai multă știință în fundul halbei de cât a visat D'Alambert.

Bettine. — Vorbești ca un adevărat jucător, marchize. Ai fost vreodată...

Marchizul. — Da, și jucător destul de fericit, căci eram foarte îndrăzneț când câștigam, și îndată ce norocul imi întorcea spatele mă plietiseam.

Bettine. — Se zice că pasiunea asta nu se îndreptează niciodată.

Marchizul. — Ca toate celelalte. Dar m'am apucat să vorbesc... Nu vream de cât să-ți sărut mâna și mă duc, căci aș stânjeni...

Bettine. — Nu, Stefan, stăi, te rog. Pentru că aproape imi ști secretele, n'o să speniem nimic mi-ai aș? Și ai să mă erji dacă sunt distrată... Supărarea nu e de loc dulce.

Marchizul. — Acei ce ai e mai bun de cât atât; e de sfînat și te onorează. Cunoaște cămencă care fac serviciu ca ușul din fațadă cu... lovanii lui. Se fac rugăți, te tocmesc, și când te cred în destul pliu de o reamă-ștă venică, te cunșă cu

o îngrozitoare bine-facere. Distrug astfel tot adevăratul pret al lucrurilor, părere de bine a unei fapte bune. Nu iești de acelea, draga mea, și mâna d-tale e mult mai ușoară când se supune inimel, de cât atunci când alceargă pe ciaplele pianului acestuia, pentru a-ți spune gândul.

Bettine. — Stăi te rog.

Marchizul. (stând). — Stău, numai dacă imi fâgăduiești, ca un mîrut înainte de a deveni plietisitor să-mi fi atât de bună prietenă ca să mă gonești.

Bettine. — Prietena d-tale marchize? Ai ști că mi-ai trimis un buchet splendid, dar așa că nu l'ai primi dela nimeni în lume — afară de d-ta.

Marchizul. — Nici perle nici diamante nu prețuesc cât cuvintele ce ți-au scăpat din buze. Dar e ceva care mă îngrijeste. Dă-mi voce să-ți fac o singură întrebare. În afacerea asta, nu-ți iei precauțiuni?

Bettine. — A, precauțiuni?

Marchizul. — Dar, o semnătură, o ipotecă, o garanție.

Bettine. — Nu cer nimic din toate astea.

Marchizul. — Greșești, zău greșești.

Bettine. — De asta vreau să vorbești când ziceai că e un pericol pentru mine.

Marchizul. — Negreșit.

Bettine. — Explică-te.

Marchizul. — E foarte delicat, și ți-ai putea mări ochelii...

Bettine. — Cu adevărat mi le-ai mări când nu mi-ai spune de cât pe jumătate.

Marchizul. — Ai dreptate, am greșit. Nu mai vorbim de asta; gândește-te că, n'am zis nimic.

(Se ridică).

Bettine. — Nu căi înțeleg temerile... Cunoști pe prietesa?

Marchizul. — Da, da, o cunosc...

Bettine. — O crezi capabilă de o faptă rea?

Marchizul. — Nu știu nimic.

Bettine. — Voi să zic de o perfidie... de...

Marchizul. — El cine ar putea răspunde?

Bettine. — Stefan, mă sperii. Ascultă-mă; m'ai văzut azi dimineață aproape geloasă de femeia asta...

Marchizul. — Erai puțin, e adevărat.

Bettine. — Da, câteodată, dar ști ce e prietene, crezi că te îndoiești de cel care i iubesti și dobori cu reproșuri, te zici, parjuri infidel... în fundul sufletului nu crezi un cuvânt, și pe când gura acuză, mâna iartă. Nu-i așa?

Marchizul. — Negreșit. Ești bine! scumpă Bettine.

Bettine. — Ești bine! marchize, sincer vorbind, nici odată nu m'am gândit, niciodată n'am crezut posibil să iubesc pe femeia asta. Gândul ăsta oribil nu-a venit acum.

L'ai văzut la dansa — ce crezi? zut la dansa — ce crezi?

Marchizul. — Doamnă! ce mă întrebi? Nu se văd inimile cum zice Molière. Drept vorbind nu cred nimic.

Bettine. — Ce vreau să spui atunci de pericolul de care vorbeai?

Marchizul. — Ah! că sunt prieteni și prințese, cum e flaut și flaut...

Bettine. — Și crezi că asta...

Marchizul. — Imi face efectul a nu fi tocmal de bună fabrică, și de a fi fost comparată de întâmplare...

Bettine. — Dacă i așa...

Marchizul. — Nu sunt sigur; dar conștin cămî vine foarte greu de a vedea scurta unei ființe ca d-ta în toată viața unei femei ca dansa.

Bettine. — N'ai putea crede că Steinberg...

Marchizul. — Să te înșele? Sunt de părerea d-tale! Ei d-ta nu te adică, îl plîng zău așa, iacă, vine cu neva, e el, mă retrag. Nu, nu e el, e valutul lui.

(Va urma).

GRATIEREA

In timpul acela, regatul Bagdad fusese organizat după modelul Republicii franceze care este, după cum se știe, modelul acestui gen.

De atunci s'a revenit la vechea sa constituție, care care spiritul totdeauna nemulțumită sau lașitate de schimbări guvernamentale ca sunt sistem avea oarecari inconveniențe. Regimul republican, așa cum este în Franța, este perfect.

Acest adevăr este universal recunoscut și nu a fost nici odată contestat. Numai, nu este de ajuns a avea legi, oricât ar fi ele de bune; trebuie respectate și aplicate și, poate din acest punct de vedere, care care cetățeni funcționari în Bagdad nu erau totmai complect neproșabili, ceea ce explică defectuozitățile aparente ale sistemului.

Dar să lășăm aceasta și să revenim la istoria noastră.

Când Abdallah Hassim auzi verdictul judecătoresc care condamna pe clientul său la moarte și înducă ațins. Era primul său proces și acest supăător verdict pusea pe el, alina o influență regretabilă asupra carierei sale de avocat. Cu toate acestea el pledase cu elocință, timp de zece ore, pentru ca să demonteze inocența clientului său, un asasin ordinar de altfel, nedemn de interes. Nu răpise decât să adormă pe judecătorii, dar nu și severitatea lor. Se arătară nemiloși.

Acum, un mijloc îi mai rămădese care putea să domolească lovitura dată reputației sale de avocat. Era să obțină grațierea condamnatului.

Abdallah Hassim hotărâ să îndeplinească această sarcină și, la trebură, să-și consacreze toată averea sa.

Mal întâi, se prezintă la Președintele Republicii, adică la calif, și, înaintea lui, după un discurs pregătit mai înainte, pledează cădures cauza clientului său.

Califul îl ascultă cu o binevoitoare atenție și îl reconduce strângându-și mâna. Dar nu îi ascunde că decizia sa se depinde de aceea a comisiei de grațieri. El era foarte dispus să-i acorde ceea ce cerea dar...

Abdallah Hassim nu își perdu timpul de geaba. Alorgă la Președintele comisiei de grațieri. Acesta din urmă îl primi și el cu binevoiență și îl încredință sincer că oprimă sa, după cum se și cuvenea, era de acum aceea a Raportului comisiei. Totul depindea de el.

Acest Raport era un com cinstit, cum erau de altfel toți funcționarii Republicii. Totuși, se răspândise vorba, se știa că al era cu totul sub dominațiunea soției sale, ceea ce nu păta de loc onoarea sa, din cauză.

Abdallah Hassim fu dar trimis să convertească la ideile sale pe D-na Raportușă.

Din memorire această doamnă, o femeie mândră, fudră de origina sa (ea aparținea unei familii nobile) era vădită că nu te puteai apropia de ea, cu atât mai mult îi venea greu micului avocat, necunoscut în lumea mare. Dacă era mândră, era pentru cămenii nu și pentru animalele sale pe care le creștea. Sunt și la noifcâteva doamne din acest gen. Ea mergea o adevărată pasiune pentru cămări. Avea o jumătate de duzină care făcea societatea sa favorită.

Au spus că era mândră. Știa că era stăpână pe voința bărbatului său. O singură persoană putea însă să fie la rândul ei stăpână pe voința ei. Era servitoarea, un fel de lucrătoare, care își câștigase favorul prin grija cu care se ocupa de eticheta stăpânei sale și prin

conștiințele care le avea despre oare care rețete culinare, raporteza noastră fiind foarte lacomă. De altfel nu numai la Bagdad se văd stăpâni sclavi ai gurii lor și ai servitorilor.

Or, această servitoare avea o slăbiciune pentru un oare care individ, unul din rații strălucite în casă. Era acela care tunde cămărușii. Un om, mândru, adâncos, cu barba ca moșna măștii, dar care o amana, o făcea să vadă mijlocul de a deveni prieten a câștigătorilor meilor. De o pricopere de altfel incontestabilă în mesleșugul lui, ceea ce atrăgea de altfel stima d-nei Raportușă.

În ochii lui Abdallah Hassim era ca un fulger de lumină. Trebuia să înțelegă cumostinț cu Ali, că de altfel nu prea îi înțeleg. Și pe lângă o cărciumă unde ba cu vin, ba cu un liquor îi câștigă favorarea. Aci, elocința sa făcu restul. O altă întorsătură dispărvi, prin a câștiga omul care promisea că va pune toată influența lui în serviciul cauzei lui Abdallah.

De fapt, în anul patruzeci de o lună, adică înainte ca termenul fatal să expire. Președintele seuzna grațierea condamnatului.

Și totuși cu Abdallah Hassim, scăpă cu douăzeci de bani capul clientului său. Dar nu creștea la Bagdad se întâmplă lucruri de acestea.

Trad. de Traian P. Lascu.

Este renumit in lume

Extra-platul Ceas de aur dublu american 18 carate, Anker-Benmontoir de buzunar. marca «Sirena» premii de mai multe ori și care se întoarce la 36 ore.

Numai ceasul acesta posedă renume elvețian. Nu se doborâște de un ceas de aur de 100 lei. Pentru mere exact 5 ani garanție.

Una bucată lei 6.30, două bucați lei 11.80.

Mal oferă și ceasuri de buzunar Gloria de argint, cu lei 4.90. La fiecare ceas se dă un elegant lanț gratis. Fără țize: se schimbă dacă nu place, sau se înapăiază banii. Trimite ramburs.

S. Kohane, 1 Obrenexport KRAKAU SEBASTIANG, No. 15J

Casă de Sănătate

SPECIALA PENTRU BOALE DE FEMEII SUB DIRECTIONA Doctorului I. KIRIAC Chirurg primar, șeful serv. de gynecologie al spitalului... SECTIE SEPARATA pentru BARBATI (hemoroid, cancer, tumoră, calculi, sistole, stricteuri uretrale, etc) Strada 27, Ionii S. Școlii Tâmpului Național - TEL. 200

5-100 LEI
Căștig accesoriu zilnic
Afacere foarte reală pentru clasă de sus și cea de jos. Regal și sărac, damă sau bărbat. Cereți gratis detalii printr-o carte poștală de 10 bani la
Walter & Co. Paris B.
Rue de Valenciennes-Charlet No. 32

VAPSEA DE PAR RAPID

GARANTAT ABSOLUT. NEMĂTĂMĂDARE.
Văpșea pară rapid și eficientă în tratarea părului negru, brun, roșu, sau blond într-un mod atât de perfect și de natural în cât nu se cunoaște de loc că părul e vâpșat. Ameliorarea imediată și sigură a părului vâpșat de bărb.

Prețul lei 2,50. La nemulțumire se restituie imediat costul.

Bonboane Orientale
Parfumează admirabil gura și distruge orice miros urât al gurii provenit din tutun, diții stricți sau stomac deranjat.
Cutia 50 bani la drogherii și farmacii.
Observați marca *Semiluna* cu stea, singure veritabile.

CREMA FLORA POMADA
PUDRA FLORA Capilogen
SAPUN FLORA (Apă de par)

TUSEA cea mai rebelă. Bronșite acute și cronice. Tusea maghiară, vindecă sigur

Pectosin
Steanu
Sticla lei 2.—La drogherii și farmacii

PURGEN
PURGATIV IDEAL cu renume universal
De o eficacitate absolută sigură. Cutia cu 25 pastile lei 1.50. Observați ca fiecare pastilă să aibă inscripția: Purgen Bayer, singurul veritabil.

Anemia (lipsa sângelui), cloșca, anemie, isteria, slăbiciune generală, vindecă

Hemofer
Jeanis
recomandat de prof. dr. Stăneliu, prof. dr. Leonte, prof. V. Negel, lași, și alții, ca unul din cele mai puține recomandate ale corpului științ. Sticla lei 1.
OURERI REAMATE
Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți vindecă sigur
PASTILELE
Neuralgice Jurist
Cu flacon 2.50
La drogherii și farmacii.

Observați încovoitura lamei GILLETTE în timpul întrebuirii.
Aparatul de ras GILLETTE este apogeul simplității, ușurinței și siguranței.
Lama GILLETTE este încovoită în colțul exact al obrazului.
Încovoitura caracteristică a lamei GILLETTE permite un ras neted și fără primejdie.
Lama GILLETTE nu cere să fie nici frecată, nici ascuțită.
Bine argintul cu 12 lame LEI 25. De vânzare în magazinele de obiecte de oțel, articole de lux pentru bărbat, și articole de piele.
Gillette Safety Razor Ltd. Boston și Londra

Gillette

neascuțit
fără curea

Aparat de ras

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE ZIARUL

„UNIVERSUL“

ABONAȚILOR SĂI LA TRAGEREA DIN LUNA NOEMBRIE, 1912

O splendidă Vilă la Sinaia

„VILA NICOLAE“, construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de *Industria metalică „Marcus“*, Bulevardul Elisabeta, No. 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compus din: 1 canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu oglindă; 2 pedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (În fața Prater)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marele fabrică de mobile de lemn *Maria V. Ganca*, șos. Mihai-Bravul, 37 și str. Serbănică, 10. Săcurșala cal. Victoriei, 107

Una sufragerie moderna

compus din: 1 bufet cu marmoră, Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă; 1 masă pentru 12 persoane și 6 scaune tapisate și îmbrăcate imitație de piele, cumpărate de la marele magazin de mobile „Compania Americană“, strada Carol, 74, vis-a-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

Una bucată pânză de borangie alb., de 9 metri; una bucată pânză idem, frez, de 4 metri; Una bucată pânză idem, bleu, de 5 metri. Cumpărate de la Exponția Casei Școalelor.

Un serviciu de ceai, de metal alb fin, argintat și garantat că nu înegrește, compus din: 1 tavă frumoasă ciocolată, cu mânere, și 12 pahare într-o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru orice casă; O fructieră de metal fin, argintată, înaltă de 50 centimetri și având 3 găuri pentru fructe și un vas pentru flori; O fructieră de metal alb imitând exact argintul vechi, înaltă de 37 centimetri și având un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en detail *Frații A. & I. Roller*, București, str. Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare montate în metal argintat *Christoffe V. F. P.*; Una pungă de argint veritabil oxidată; Una fructieră de metal, argintată, cu 6 cușite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterii *Th. Radion*, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci perfecțion, 1 mandolină italiană, 1 muzică de masă cu manivelă, cu 6 cântece, 1 gitară franceză. Toate acestea cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică *N. Michonniky*, furnizorul curții regale, strada Colței, No. 7, București.

Una bicicletă elegantă „Sport“, cu pedală liberă și franză automată prin contra-pedalare. Una pușcă de vânatoare cu două țevi, țevile de oțel „Bayard“, din renumita fabrică de arme „Pieper-Bayard“. Aceasta armă are patru săvoare de siguranță, țeava stânga choke-bore și poate întrebuiți atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. Una carabină semi-automată de mare precizie „Pieper“, cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete *B. D. Zisman*, furnizorul curții regale, 44, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut marca *Compania Americană*, calitate superioară; Un gramofon

marca *Melodion*, *Carmen Sylva*, cu două arcuri remontabile în timpul mersului; cu 6 plăci marca *Premier record*. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofoane și biciclete en gros și en detail *Compania Anglo-Americană*, strada Carol 50, București.

Un ceasornic de aur, 14 carate, cu trei capace, pentru dame, marcat de Stat; 2 servicii de argint pentru ouă, compuse fie-care din câte trei buciși, într-o cutie foarte elegantă; Una pendulă elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere „*Ceasornicaria Colței*“, București, strada Colței, No. 31.

1 armonică italiană, 21 clape, 8 basuri și tonuri de oțel; 1 vioară fină, cu cutia ei; 1 pelerină de ploaie, portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la „*Compania Generală*“, mare birou de importajune, strada Smârdan, 29, etajul I.

2 ceasornice de aur pentru damă; Două ceasornice de aur cu câte trei capace pentru bărbat, șase ceasornice de argint; șase ceasornice de metal fin argintate, cu câte trei capace, trei ceasornice de metal imitând argintul rusesc, 5 coliere-lănțisoare pentru gât, de argint veritabil; una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine (saco), după măsura și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie *Jaques Grimberg*, strada Academiei, No. 25.

Un serviciu de oțel și untdelemn de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb: una de oțel, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină mare de bucătărie „*Ideal*“, cu 4 ochiuri, din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărat de la cunoscuta fabrică de tinichigerie *Mihail D. Botez*, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi, compusă din 5 volume, de la d. Ghelu, catedra *Dorobanților*, 100; una mașină de călcat pentru croitorie, sistem *Sol-Pop*, ultima perfecțiune; o vulpe de teracotă; 20 plăchete argintate, reprezentând pe Regele și Regina

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din *Memoriile Regelui Carol I al României* sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „*Universul*“, tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași: Pe un an lei 18; pe 6 luni lei 9.15; pe 3 luni lei 4.65.

Pentru concursarea la prejurile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni, 5. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri, pentru tragerea următoare.

Administrația „*Universului*“ nu întrebuițează încasatori.

Plata abonamentelor se va face direct la casa administrației ziarului, prin mandat postal sau personal.